

Nyhetsbrev December 2022

Slutet på 2022 innebär en rad nya beslut på internationell och nationell nivå som påverkar kostnader och beteenden i omställningen till fossilfria transporter. Energiskatten på bensin och diesel sänks från årsskiftet med 80 öre/liter, vilket med momseffekten innebär en total skattesänkning med 1 kr/liter. Men samtidigt återinförs den BNP-indexering av skatten som varit pausad under 2022. Det innebär att nettoeffekten av skattesänkningen blir 14 öre/liter för bensin och 41 öre/liter för diesel. Sedan tidigare finns beslut om nedsättning av koldioxid- och energiskatt för arbetsmaskiner i jordbruk, skogsbruk och vattenbruk samt för båtar till och med första halvåret 2023. Denna nedsättning förlängs till att gälla hela 2023.

Besked har nu kommit från EU-kommissionen om att Sverige kan tillämpa skattebefrielse för rena och högbländade biodrivmedel under fyra år. Förhandlingarna på COP15 avslutades i veckan i Montreal. Länderna enades om att skydda 30 procent av land och vatten, ett mål som ett hundratal länder ställt sig bakom redan före COP15. Definitionen om vad som menas med detta skydd är dock oklar och kommer säkert att bli föremål för olika nationella tolkningar. Ett nytt utsläppshandelssystem för byggnader och transportsektorn ska också införas, i huvudsak enligt EU-kommissionens förslag. Detta ETS II införs från 2027, men kan komma att skjutas fram till 2028 om energipriserna då är exceptionellt höga.

Regering ska under 2023 ta fram en klimatpolitisk handlingsplan, för att visa hur man tänker se till att utsläppen minskar utifrån klimatmålen. Den senaste veckan har många remissinstanser lämnat synpunkter på tre olika underlag bl a det som Trafikanalys lämnat om transportsektorns klimatomställning. <https://www.trafa.se/om-oss/press/#/pressreleases/transportsektorn-kan-naa-klimatmaal-men-fler-styrmedel-kraevs-3203841>

2023 kommer att bli ett intressant år. Många nya beslut kommer att tas av politiker i syfte att styra omställningen. Näringslivet och allmänhet kommer att ta beslut om investeringar i nya fordon och användning av nya olika drivmedel. Och en bit in på året kommer att presenteras nya data som visar om uppsatta mål för omställningen inom transportområdet kommer att kunna nås.

Den 17 mars har vi medlemsmöte och årsstämma i Borlänge. Styrelsen håller på att lägga fast program och inbjudan går ut i slutet av januari.

God Jul och Gott Nytt År

Styrelsen för BioDrivMitt

Bilåret 2023 består av en rad nyheter, inte minst när det kommer till elbilar.

37 nya modeller av elbilar kommer nästa år. Frågan är hur leveranstider och priser kommer att se ut. Och om det finns el. Media rapporterar om risk för att elbilar kan komma att förbjudas i några länder p g a brist på el. Flera leverantörer bl.a Volvo Cars har som mål att minst 50 % av alla sålda bilar ska vara eldrivna år 2025.

https://www.dagensps.se/motor/36-elbilar-att-se-fram-emot-2023/?utm_campaign=motor&utm_medium=email&utm_source=nyhetsbrev-one&link_id=yfzCgfZegN https://www.dagensps.se/motor/schweiz-kan-komma-att-forbjuda-elbilar/?utm_campaign=motor&utm_medium=email&utm_source=nyhetsbrev-one&link_id=LZPgkK7n6M2ygw

Bilisternas önskelista- i topp ökat stöd till laddstolpar

I en ny Sifo-undersökning, beställd av drivmedelsföretaget Preem, tycker en majoritet, 56 procent, av tillfrågade bilister att klimatmålen bör hållas. Så ser önskelistan ut. Plats 1. Ökat stöd för fler laddstolpar (72%), 2. Skrotningspremie för bilar med höga utsläpp (71%), 3. Ökade miljöbilspremier (56%). 4. Behålla reduktionsplikten (41%). 5. Miljözoner och andra förbud mot biltrafik (39%) <https://www.di.se/nyheter/fa-bilister-vill-slopa-reduktionsplikten/>

Ny biodrivmedelsfabrik på gång

Företaget Votion Biorefineriers planerar att starta ett pilotprojekt och etablera en pilotanläggning som ska vara i drift 2024. Planen är att vara igång med en stor anläggning 2028 som ska producera 200 000- 500 000 ton biodrivmedel. <https://bioenergitidningen.se/flygande-start-for-votion-biorefineries/>

Kraftigt ökad utbyggnad av produktion av biodrivmedel 2023 och 2024

14 anläggningar finns idag i Sverige, 4 st. är under byggnad och 14 st. är under planering. Kapacitet som håller på att byggas har ökat från 3,3 till 11,7 TWh i och med att Preem startat byggandet av en ny stor enhet. Planerad känd utbyggnad är nu 33,9 TWh. Den sammanlagda befintliga och planerade kapaciteten fram till år 2030 har nu i år ökat från 43 TWh till 54 TWh. <https://bioenergitidningen.se/kraftigt-okad-utbyggnad-for-produktion-av-biodrivmedel-2023-och-2024/>

Preems produktion av HVO ökar

Preems HVO-projekt består av flera olika delar. Preem har startat igång den så kallade FEED-fasen (Front End Engineering Design), då planerna blir mer detaljerade och uppskattningen av kostnaden mer exakt. Det arbetet ska vara klart innan sommaren 2023. Arbetet innefattar att ta fram alla detaljerade processritningar som ska granskas. Totalt ska kunna produceras ca en miljon kubik förnybart bränsle för fordon och flyg per år med vegetabilisk olja/frityrolja/animaliskt fett som råvara. <https://www.preem.se/om-preem/insikt->

[kunskap/2022/hvo-projektet-goteborg/?utm_source=corporate_newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=2022_4_december&utm_content=hvo_projektet_i_goteborg](https://www.gavle.se/kunskap/2022/hvo-projektet-goteborg/?utm_source=corporate_newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=2022_4_december&utm_content=hvo_projektet_i_goteborg)

Trafik står för största utsläppen i Gävle – minskar snabbare än i riket

Räknar man alla växthusgaser står inrikes transporter den största delen av utsläppen i Gävle kommun. Det är inte ovanligt, i 188 av 290 kommuner är transporter den största utsläppskällan, i 104 kommuner står sektorn för över hälften av utsläppen och av Sveriges samlade, territoriella utsläpp står transporter för en tredjedel. Arbetsmaskiner – hit räknas såväl industri- och byggsektorns maskiner som jordbruksredskap och fiskebåtar, skotrar och fyrhjulingar – stod för 22 903 ton eller 9 procent av utsläppen i Gävle i 2020. Det är en minskning med 24 procent sedan 2010 <https://www.gd.se/2022-10-11/trafik-star-for-storsta-utslappen-i-gavle--minskar-snabbare-an-i-riket>

Tre år kvar på Gävles koldioxidbudget

Utsläppen i Gävle har minskat de senaste fem åren – enligt Klimatkollens beräkningar behöver de nu minska med 22 procent årligen. I Gävleborgs län är det ingen kommun som ser ut att klara sin del av budgeten med nuvarande minskningstakt. <https://www.gd.se/2022-10-07/tre-ar-kvar-pa-gavles-koldioxidbudget>

Gävle- nya riktlinjer för laddinfrastruktur.

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för laddinfrastruktur och att marknadsintresset för laddinfrastruktur ska testas under 2023. Detta kan ske genom att upplåta en allmän plats för privat aktör i en process liknande den som används vid kommunala markanvisningar. <https://meetingsplus.gavle.se/committees/kommunfullmaktige/mote-2022-11-28/protocol/protokoll-kommunfullmaktige-2022-11-28pdf?downloadMode=open>

Gävle kommun genomför Sveriges första upphandling av ett hyrcykelsystem

Gävle kommun att man som första stad i Sverige har upphandlat en tjänst för ett hyrcykelsystem, med både elsparkcyklar och elcyklar. Företaget Voi har tilldelats uppdraget och kommer att stötta kommunens klimat- och miljömål genom uthyrning av hållbara transportmedel. Det innebär att ett begränsat antal aktörer kommer att kunna hyra ut elsparkcyklar och cyklar. Företagen ansvarar själva för hanteringen av fordonen. Parkeringsplatserna kommer att placeras ut på flera ställen runt om i kommunen. <https://www.gavle.se/pressmeddelande/gavle-kommun-genomfor-sveriges-forsta-upphandling-av-ett-hyrcykelsystem/>

Regionalt samarbete i grannlandet Jämtland för att minska utsläpp

I Jämtland och Härjedalen samlas nu stora och små företag för att utveckla metoder för att minska och så småningom ta bort användningen av fossila bränslen. Ett intressant koncept. Det regionala arbetet sker inom ramen för regeringsinitiativet Fossilfritt Sverige och 22 branscher tagit fram färdplaner för fossilfri konkurrenskraft.

<https://www.samlingnaringsliv.se/fossilfrikonkurrenskraft/>
https://www.linkedin.com/posts/lansforsakringar-jamtland_samlingnaeuringsliv-fossilfrittsverige-fossilfrikonkurrenskraft-activity-7006888749074690048-5pVJ/?utm_source=share&utm_medium=member_ios

Laddstation för tung trafik i Söderhamn i slutet av 2023

Den nya svenska laddstationsoperatören, Nimbnet, och den finska globala laddningsplattformen och leverantören av helhetslösningar, Virta, har ingått ett partnerskap för att bygga en helt ny typ av laddningsnätverk för elektriska lastbilar. De bokningsbara laddstationerna för lastbilar är utformade för att svenska logistikföretag ska kunna byta ut de flesta av de nuvarande 85 000 tunga lastbilarna mot elektriska. De första nya Nimbnet laddstationer, med bidrag från Energimyndigheten, kommer att byggas i Göteborg, Söderhamn, Sundsvall och Nordmaling. De kommer att stå redo att ta emot de första tunga elektriska lastbilarna i slutet av 2023. Nimbnet har som mål att fylla alla de geografiska platser som idag saknar laddinfrastruktur för att säkerställa att hela Sverige kan ha täckning för elektrifierade lastbilar. Kommuner uppmanas att höra av sig med förslag på lämpliga platser som idag behöver stärkt laddinfrastruktur.

https://www.infrastrukturnyheter.se/20221221/27191/nimbnet-och-virta-ingar-partnerskap-ny-typ-av-laddningsnatverk?utm_channel=email&utm_source=ungapped&utm_campaign=Nyhetsbr ev%20fr%C3%A5n%20infrastrukturnyheter.se

Ny ägare till största elektrobränsleanläggningen i kommersiell skala i Europa som ska byggas i Övik

Ørsted övertar fullt ägandeskap av FlagshipONE, den svenska elektrobränsleanläggningen som tidigare samägts av Liquid Wind och Ørsted. Anläggningen byggs i Örnsköldsviks kommun och kommer att bli Europas största anläggning för produktion av grönt elektrobränsle. Den tas i drift 2025 och kommer att producera runt 50 000 ton grönt e-bränsle per år. Ørsted har tagit slutligt investeringsbeslut och kommer börja bygga anläggningen våren 2023. <https://www.infrastrukturnyheter.se/20221220/27187/orsted-overtar-agandet-av-den-svenska-elektrobransleanlaggningen-flagshipone>

Geofencing, viktigt verktyg för fossiloberoende och tystare transporter

Under det här inspelade seminariet kan man lära sig mer om hur geofencing kan vara ett verktyg för att just din kommun ska få ett säkert vägtransportsystem i dagens komplexa trafikmiljöer. Geofencing fungerar som ett viktigt verktyg för fossiloberoende och tystare transporter i stora som små städer. <https://vimeo.com/781018682>

Cirka 100 vätgastankstationer är planerade att anläggas i Sverige de kommande åren.

Inom ett par år kommer vi att se fler bränslecellsfordon på våra vägar. Tack vare stöd från bl. a från Energimyndigheten, men även andra investeringsstöd från bland annat EU och Klimatklivet, gör det möjligt att snabba på en utbyggnad av fler

vätgastankstationer. <https://vatgas.se/fakta/utbyggnad-av-vatgastankstationer-tankav-atgas-vatgastankstationer/>

Innovationer i Borlänge, Skellefteå och Karlstad ska bidra till tillgänglighet i hela Sverige

I Borlänge, Skellefteå och Karlstad utvecklas nu nya mobilitetslösningar med sikte på bättre tillgänglighet mellan stad och land i hela Sverige. De nya projekten främjar beteendeförändringar som kan bidra till klimatsmarta och hållbara transport- och mobilitetsmönster för människor och varor mellan stad och land, i tätortsnära landsbygd. https://www.viablecities.se/nytt/tillgnglighet-i-hela-sverige?ss_source=sscampaigns&ss_campaign_id=63778abdb4fa6d51d98c76db&ss_email_id=63a06797a4f71b01a8c4ee29&ss_campaign_name=Klimatkontrakt+och+v%C3%A4gen+till+2023&ss_campaign_sent_date=2022-12-19T13%3A31%3A38Z

Det kommer att bli dyrare att resa med kollektivtrafik i elva av landets 21 regioner nästa år

Regionerna hänvisar till omvärldsläget med ökade kostnader för bland annat drivmedel som anledning till höjningarna, men även till tidigare beslut om en årlig prisjustering. Ungdomar tenderar att vara mer priskänsliga än pensionärer. De som reser med enkelbiljetter är mer priskänsliga än de som har månadskort. Priskänsligheten är också större utanför rusningstid, säger John Hultén, föreståndare vid K2, Sveriges nationella centrum för kollektivtrafik, till Ekot. Enligt honom finns en modell som visar att en prisökning med 10 procent, generellt leder till ett minskat resande med 4 procent.

https://www.infrastrukturnyheter.se/20221219/27174/dyrare-kollektivtrafik-pa-manga-hall-i-landet?utm_channel=email&utm_source=ungapped&utm_campaign=Nyhetsbrev%20fr%C3%A5n%20infrastrukturnyheter.se

Utveckling av kollektivtrafik för att få fler åka kollektivt

Rådslaget är ett initiativ för förnyelse av kollektivt resande. Initiativet har tagit avstamp i de utmaningar kollektivtrafiken upplevde under pandemin och det möjlighetsfönster som då öppnades för att utmana gamla sanningar och utforska nya perspektiv. Arbetet har pågått i över ett år och har engagerat ett 80-tal ledande experter inom kollektivtrafik, andra delade mobilitetstjänster, stadsplanering och forskning. <https://www.radslaget.se/radslaget>

På väg mot effektiva, kapacitetsstarka och hållbara godstransporter? – utvärdering av den nationellagodstransportstrategins genomförande

Den nationella godstransportstrategin har skapat ett bredare engagemang för godstransportfrågor i transportsektorn. Men effekterna på måluppfyllelsen för effektiva, kapacitetsstarka och hållbara godstransporter är begränsade. Det visar Trafikanalys utvärdering av strategin. Minskade utsläpp till följd av ökad andel biodrivmedel och el under 2021 har i stort sett ätits upp av en ökad trafik. Sveriges långsiktiga klimatmål innebär att utsläppen av växthusgaser ska vara netto noll senast år 2045.70 Inrikes transporter svarar

för en tredjedel av utsläppen av växthusgaser i Sverige. År 2021 uppgick transportsektorns utsläpp till drygt 15 miljoner ton koldioxidekvivalenter, vilket är 21 procent lägre än 1990. Att vi inte sett fler enskilda insatser som gett en tydlig effekt kan bero på flera saker. Godstransportsektorn är trögrörlig till sin natur och troligtvis krävs det både fler och starkare styrmedel än vad som finns idag eller som introducerats i strategin. Vår bedömning är dock strategins insatser skapat förutsättningar för att göra godstransportsektorn mer effektiv, kapacitetsstark och hållbar på
sikt.<https://www.trafa.se/etiketter/transportovergripande/pa-vag-mot-effektiva-kapacitetsstarka-och-hallbara-godstransporter-13561/>

Effektivt samarbete när laddtorg Mora byggs

Det storsatsas på laddplatser för elbilar i centrala Mora. På parkeringsytan nedanför Tingshuset kommer Tesla och Ionity etablera sig på laddtorg Mora med cirka 35 platser. Anläggningen väntas stå klar till
2024.<https://morakommun.se/arkiv/nyhetsarkiv/nyheter/2022-12-09-effektivt-samarbete-nar-laddtorg-mora-byggs.html>

Vill se nya stöd och styrmedel för elsjöfart

Elektrifieringen i svensk sjöfart kan ökas. Därför föreslår Trafikanalys nya styrmedel för elsjöfart, bland annat en skattereduktion för landström, en klimatpremie för elfartyg och stöd till land- och laddinfrastruktur i
hamnar.<https://lighthouse.nu/sv/aktuellt/nyheter/vill-se-nya-stod-och-styrmedel-for-elsjofart>

Scania cirka 8 miljarder årligen på forskning och utveckling

De svenska lastbilsjättarna har tagit täten för att göra den tunga trafiken klimatvänligare. Men Scantias vd Christian Levin kritiserar regeringen och kräver hårdare miljökrav. – Biobränslen måste gynnas och fossila bränslen straffas. Nu är det precis tvärtom. Industrin har inte råd med fega klimatpolitiker, säger han till DN. Scania tillverkar runt 100 000 tunga fordon om året, i dagsläget är 1 procent av dem eldrivna. Den siffran ska upp till 10 procent om bara tre år – och svara för halva försäljningen år 2030.
<https://www.dn.se/ekonomi/scanias-vd-industrin-har-inte-rad-med-fega-politiker/>

Brist på elkapacitet och långa handläggningstider hindrar elektrifiering

Antingen blir det nej från elnätsbolagen eller så drar projekten ut på tiden. Nu hotas boomen av laddstationer som ska elektrifiera Sverige, varnar experter, myndigheter och företagare. "Vi har 200 laddpunkter som väntar på beslut", säger Fredrik Nordin på en av Sveriges största laddoperatörer till TN. Han hänvisar till att kapacitetsbrister i elnätet hindrar utbyggnaden, men det akuta är att elnätsbolagen bromsar.– Handläggningstiden hos elbolagen är ett stort problem. Även när det finns tillgänglig el så tar det lång tid att få besked, ibland upp till åtta månader och med en snitttid på 16 veckor, säger han

https://www.tn.se/naringsliv/24116/nu-stoppas-laddstationer-for-elbilar-i-hela-landet-ovrackande/?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=Morgonkoll&utm_content=tn-mk-2022-12-13

Forskningen om elektrifierade fordon sedan 1996- ökad forskning i andra länder

Sverige är ett litet land men med en ganska stor bilindustri. Därför är det inte så förvånande att fordonslektrifieringsforskningen är mindre än i andra mångfalt större länder. Mest intressant är kanske hur Storbritannien verkar investera så kraftfullt i fordonslektrifieringsforskning. <https://omev.se/2022/12/14/forskningen-om-elektrifierade-fordon-sedan-1996/>

Batteriindustrin växer så det knakar

Batterinidustrin kan bli den tredje största industrigrenen i Sverige. ”Många förstår inte hur stor den här omställningen är”, säger Claes Winzell på forskningsinstitutet Rise till DI. Det handlar om 2000-3000 anställda som behövs för varje anläggning i Norden, vilket kan betyda uppemot 20 000 personer under detta decenniet. Kompetensbrist bekymmer för växande batteriindustri <https://www.di.se/nyheter/akut-kompetensbrist-for-batteriindustrin/>
<https://www.tn.se/naringsliv/24136/batteriindustrin-vaxer-sa-det-knakar-kan-bli-tredje-storst/>

Nya krav på batteritillverkningen 2024

I juli 2024 måste elbilsbatterier som säljs i Europa ha en CO2-deklaration och i juli 2027 släpps de inte in om de inte uppfyller vissa minimikrav avseende arbets- och miljöförhållanden hela vägen till gruvan. Lagen ställer även krav på återvinning. Från 2027 måste batteritillverkare återvinna 90 procent av batteriets nickel och kobolt. År 2031 ska andelen vara 95 procent. För litium är samma siffror 50 procent respektive 80 procent. <https://omev.se/2022/12/13/forhandlingen-om-ny-batteriforordning-i-eu-ar-avslutad/>

Kalender

12 januari Transportforum 10.00-11.45 Digitalt
<https://www.vti.se/transportforum/program-och-anmalan>

2 februari Sista dag söka- Projektutlysning – Anpassning av transportinfrastrukturen för att möta klimatförändringar <https://www.infrasweden.nu/utlysningar/>

16 februari Rättvisa- byte till vätgas eller andra drivmedel; vad betyder det
[?https://hig.se/Ext/Sv/Arkiv/Externa-aktiviteter/2022-12-19-Rattvis-energiomstallning-i-Gavleborg.html](https://hig.se/Ext/Sv/Arkiv/Externa-aktiviteter/2022-12-19-Rattvis-energiomstallning-i-Gavleborg.html)

17 mars Medlemsmöte i BiodrivMitt <https://biodrivmitt.se/evenemang-post/medlemsmote-2023?read=medlemsmote-2023>

17 mars Föreningsstämma i BiodrivMitt <https://biodrivmitt.se/evenemang-post/foreningsstamma-2023?read=foreningsstamma-2023>

4 april Dalating, en heldag kopplad till Dalastrategin 2030 och vårt gemensamma arbete för ett hållbart Dalarna <https://www.regiondalarna.se/dalating>